

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2023. gada 5. janvārī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 212/2022), kuru iesnieguši [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji)

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt 2022. gada 22. septembra likuma “Grozījumi Imigrācijas likumā” 5. pantu un Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 58. un 59. punktu, ciktāl tie attiecas uz Latvijas Republikā dzīvojošiem Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri pirms citas valsts pilsonības iegūšanas ir bijuši Latvijas pilsoņi vai Latvijas nepilsoņi (turpmāk – apstrīdētās normas), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. , 91. pantam un 95. panta pirmajam teikumam.

2. Ar 2022. gada 22. septembra likuma “Grozījumi Imigrācijas likumā” 5. pantu no Imigrācijas likuma tika izslēgts 24. panta pirmās daļas 8. punkts un šā panta ceturtais daļa.

Imigrācijas likuma 24. panta pirmās daļas 8. punkts noteica, ka pastāvīgās uzturēšanās atļauju Imigrācijas likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt Latvijas Republikā dzīvojošam ārzemniekam, kurš pirms citas valsts pilsonības iegūšanas ir bijis Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis. Savukārt šā likuma 24. panta ceturtais daļa paredzēja, ka likuma 24. panta pirmās daļas 8. punktā minētais ārzemnieks pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai nepieciešamos dokumentus iesniedz 30 dienu laikā pēc lēmuma par Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa statusa zaudēšanu spēkā stāšanās.

Savukārt Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 58. un 59. punkts paredz:

“58. Krievijas Federācijas pilsonim, kas ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju saskaņā ar šā likuma 24. panta pirmās daļas 8. punktu, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz 2023. gada 1. septembrim. Ja persona vēlas atkārtoti saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, tā līdz 2023. gada 1. septembrim iesniedz apliecinājumu par valsts valodas apguvi atbilstoši šā likuma 24. panta piektajā daļā noteiktajam. Pastāvīgās uzturēšanās atļauja personai netiek izsniegta, ja izpildās kāds no šā likuma 34. panta pirmās daļas nosacījumiem.

59. Dokumentus, kas iesniegti kopā ar uzturēšanās atļaujas pieprasījumu un pārstāvniecībā vai Pārvaldē saņemti līdz dienai, kad stājas spēkā grozījumi par šā likuma 24. panta pirmās daļas 8. punkta un ceturtais daļas un pārejas noteikumu 54. un 55. punkta izslēgšanu, izskata atbilstoši šā likuma noteikumiem, kuri bija spēkā 2022. gada 29. jūnijā.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punktu un septītās daļas 1. punktu pieteikuma iesniedzējam jāpamato, ka ir aizskartas tam Satversmē ietvertās pamattiesības, un jāpievieno pieteikumam paskaidrojumi un dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: personai Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

Personas pamattiesību aizskārums parasti pastāv, ja tiesību norma, kuru persona uzskata par neatbilstošu augstāka juridiska spēka normām, tai ir piemērota. Tomēr pamattiesību aizskārums var tikt konstatēts arī gadījumos, kad apstrīdētā norma personai nav piemērota, bet pastāv tāds apstākļu kopums, kas ļauj Satversmes tiesai pārlicināties par aizskāruma esamību (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 21.1. punktu*).

Pieteikumā nav ietverts faktisko apstākļu izklāsts un nav norādīts, vai Pieteikuma iesniedzējiem apstrīdētās normas vispār ir piemērotas, vai kādos apstākļos viņi ir nokļuvuši šo normu tvērumā. Pieteikumam nav arī pievienoti dokumenti minēto apstākļu noskaidrošanai un tas būtībā sastāv no apstrīdēto normu un Satversmes normu atstāsta. Tādējādi no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētās normas rada Pieteikuma iesniedzējiem Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc pieteikuma (pieteikums Nr. 212/2022), kuru iesnieguši [..].

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina